

'Ayasofya müze olsun' diyen kim?

Prof. Dr. Semavi Eyice, Ayasofya'nın müze yapılmasına dair talimatı Atatürk'ün değil, dönemin Milli Eğitim Bakanı Zeynel Abidin Özmen'in verdiğini ileri sürdü

Bizans ve Osmanlı sanat tarihi uzmanı Prof. Dr. Semavi Eyice, Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesiyle ilgili bugüne kadar bilinmeyen bir konuyu gündeme getirdi. Ayasofya'nın müze yapılmasındaki baş aktörün Atatürk değil, dönemin Milli Eğitim Bakanı Zeynel Abidin Özmen olduğunu savunan Eyice, "Özmen'in Ayasofya'nın anı defterine yazdıklarını müzenin ilk müdürü Muzaffer Ramazanoğlu döneminde okudum. Anı defterinin ilk sayfasında Özmen'in el yazısıyla kaleme aldığı 'İlk direktifi verdim' cümlesi de yarıyordu. Anı defteri sonraki yıllarda ortadan kayboldu.

Ramazanoğlu'ndan sonra göreve yapan müdürlere defterin akıbetini sorduğumda bilmediklerini söylediler. İlk anı defterinin şuan nerede olduğunu bilen kimse yok. Ortaya çıkartılırsa, gerçekler de açığa çıkar" dedi. 'Bir İstanbul Aşığı' olarak tanınan ve 40 yıl süreyle Anıtlar Kurulu'nda da görev yapan 92 yaşındaki Eyice, Ayasofya'yı da en iyi bilen isimlerden. Eyice'nin çarpıcı açıklamaları şöyle:

'Atatürk'ün direktifi yok'

"Milli Eğitim Bakanı Abidin Özmen'in Ayasofya'nın ilk anı defterine yazdıklarını okudum. Atatürk'ün direk talimatı olmadığını kaleme alıyordu. Özmen, Ayasofya'nın mozaiklerini temizleme ve tamir görevini üstlenen ABD'li Thomas Wittemore'un, 1934'de Atatürk'e müze konusunu önerdiğini bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa'nın Çankaya'daki bir akşam sofrasında misafirlerine Ayasofya'yı sekülerize edip müzeye dönüştürme fikrini sorduğu yazıyordu. Özmen, 'Ertesi gün ilk direktifi verdim' diye yazmış. Atatürk'ün talimat verdiği yönünde hiç bir bilgi yok. Özmen, yazısında Atatürk'ün Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesi yönünde arzusu olduğunu, direktifin kendi tarafından verildiğini kaleme almış. Özmen'in yazdıkları ortaya çıkartılırsa Ayasofya üzerindeki sis perdesi de aralanır. Türk izinin Ayasofya'dan kaldırılmasını isteyen gizli bir güç var. Bu gizli güç, elinden gelen her şeyi yapıyor. Bizim kültürümüzde kiliseden çevrilme camiler için birtakım gelenekler vardır. Cuma hutbelerinde imam minbere kılıçla çıkar, minberin merdiven başlarında birer sancak olurdu. Ancak Ayasofya'nın sancakları ve minber kılıcı ortada yok. Geçmişte görev yapan müdürlere Kılıç ve sancakları sorduğumda bilmediklerini söylediler."

Sahte imza tartışması

Eski Türk Tarih Kurumu Başkanı ve MHP Grup Başkanvekili Yusuf Halaçoğlu, Ayasofya'nın müze olmasına ilişkin karardaki Atatürk imzasının sahte olduğunu öne sürmüştü ve Ayasofya'nın tekrar cami yapılması için TBMM Başkanlığı'na teklif vermişti.

'Silüet bozuldu'

Ayasofya ve çevresinin altı su sarnıçlarıyla dolu olduğunu da belirten Eyice, "Sarnıçlara balık adamlar inip araştırma yaptılar. Bu çalışmanın raporu ortada yok. Yeraltında Bizans sütunları ve galeriler bulunduğu belirtilmişti. Ancak detaylı olarak nelere rastlandığı konusunda bilgi verilmedi. 1500 yıldır ayakta duran bir eserin mahsenlerine düşmüş madeni eserler mutlaka vardır. Ayasofya ve tarihi yarımada'nın altında yapılan araştırmaların raporları açıklanmalıdır" dedi.

Eyice, günümüzde İstanbul'un tarihi dokusunun ciddi hasar gördüğünü belirterek, "İstanbul, İstanbul olmaktan çıkmış, dokusunu yitirmiştir. 40 katlı binalar yapmak İstanbul'a değer katmak anlamına gelmez" dedi.

